

FINNSAM INFORMATION

FINNSAM – *Finnbygder i samverkan*

Nummer 3 Årgång 16 2010

Nästa FINNSAM-Information utkommer i januari 2011. Manusstopp 15 december.

FINNSAM

För att underlätta samarbete, forskning och samordning av finnskogsaktiviteter startades nätverksorganisationen FINNSAM (Finnbygder i Samverkan) 1992.

Nätverket är öppet för alla som är intresserade av skogsfinnarnas kultur och historia. FINNSAM arrangerar årligen en vår- och en höstkonferens, där finnskogsområdena turas om att vara värdar. På det sättet får FINNSAM-medlemmarna varje gång stifta bekantskap med ett nytt finnskogsområde i Sverige och Norge.

Vanligtvis arrangeras årligen även en vinterkonferens med arkiv- eller ämnestema.

Regelbundet utskickas medlemsbladet FINNSAM-information, med aktuella rapporter, protokoll och nyheter.

FINNSAM håller också i en mängd skogsfinska projekt, innefattande litteratur, byggnader, släktnamn, släktforskning och mycket annat.

Mer information om FINNSAM hittar du på www.finnsam.org

Plusgironr Sverige

646 27 77-1

Bankkontonr i Postbanken Norge

0533.34.89440

Medlemsavgift 2010 - privatperson och institution/förening: **100** resp. **300 SEK/NOK**

Kassör, ansvarig för forskarkatalog och medlemsregister:

Gunnel Axelsson, Röjgård 86, SE 685 97 ÖSTMARK

Tel: (0)560-250 75. E-post: gunnel.axelsson@bredband.net

Skogsfinska bibliografin:

Lars-Olof Herou, Gästgivaregatan 12, SE-771 53 LUDVIKA

Tel: (0)240-169 60. E-post: loherou@gmail.com

Redaktör för FINNSAM Information: Jan-Erik Björk, Sjögrässtigen 4, SE-533 73 KÄLLBY

Tel: (0)510-54 13 04. E-post: janne.bjork1@telia.com

Ledningsgrupp 2010

Mellannorrand

(sammank.) Maud Wedin, Bergalid 3, SE-791 32 FALUN

Tel: (0)23-228 64. E-post: maud@finnbygden.se

(suppl.) Kjell Nordquist, Järbo <kjell.nordqvist@hos.sandnet.se>

Gävle-Dala/Orsa

Maths Östberg, V. Ösavägen 40, SE-822 91 ALFTA

Tel: (0)271-101 68. E-post: finnskogsmuseet@swipnet.se

(suppl.) Barbro Sindler, Falun <barbro.sindler-hult@telia.com>

Bergslagen

Lars-Olof Herou, Gästgivaregatan 12, SE-771 53 LUDVIKA

Tel: (0)240-169 60. E-post: loherou@gmail.com

(suppl.) Kenneth Norrgrann, Uppgränsta 4, 725 93 VÄSTERÅS
<kenneth.norrgrann@telia.com>

Tiveden

Lena Gribing, Anderstorp, SE-695 94 FINNERÖDJA

Tel: (0)584-202 86. E-post: lena.gribing@telia.com

(suppl.) Jan-Erik Björk, Källby <janne.bjork1@telia.com>

Värmland

Kersti Berggren, Torsby Finnkulturcentrum

Tel: (0)560-162 88. E-post: kersti.berggren@torsby.se

(suppl.) Niclas Persson, Torsby <klemmetan@bredband.net>

**Norge södra
Finnskogen**

Birger Nesholen, Norsk Skogfinsk Museum

Tel: +47-900 29 447. E-post: birger@skogfinskuseum.no

(suppl.) Jan Myhrvold, Gjerdrum <jan@fennia.nu>

**Norge norra
Finnskogen**

Mary G. Tangen, Nordholt, NO-2429 TØRBERGET

Tel: +47-906 313 84. E-post: oltangen@bbnett.no

(suppl.) Steinar Vermundsdammen, <ste-verm@online.no>

Meddelande från redaktören

När detta skrivs har vi i Sverige hållit allmänna val som går till hävderna som ett av de mest ovissa och spännande på många år. Resultatet kan för många svenskar komma att bli livsavgörande. Vi vet också att de skogsfinnska migranterna gjord en del val av livsavgörande karaktär. Uppbrottet från Finland, överflyttningen till den västra rikshalvan och så småningom nedsättning och uppodling i någon av våra finnbygder.

Vi vet egentligen inte särskilt mycket om vilka kriterier som låg till grund för val av plats för bosättning. De tidiga skogsfinnska familjerna verkar ofta ha slagit sig ner i ett sjönära läge. Så småningom skulle dessa boplatser överges för ett mera höglänt läge. Det tror vi oss också ha goda kunskaper om. Men vilka faktorer bestämde den exakta platsen nere vid sjön eller uppe på berget. Var det av förnuftet styrda "tekniska" förhållanden som jordmån, närhet till vatten, jämn terräng, avstånd till svedjorna etc. Eller fanns det djupare, av naturmakterna reglerade/bestämda krav. Tog man kanske hänsyn till Kati och Tuuletär, några av skogens väsen. Eller var det en kombination av dessa omständigheter? Och i så fall, vilken prioritet gällde slutligen vid valet av boplat. Ständigt reses frågor kring den skogsfinnska kolonisationen. Blir forskningen någonsin klar. Jag tror och hoppas inte det!

* * *

Innehållet i detta nummer:

- Ledningsgruppens protokoll genom Jan-Erik Björk
- Höstkonferensen i Orsa finnmark, rapport av Eva Jernqvist
- Medlemsmötet, protokoll genom Jan-Erik Björk
- Skogsfinnsk arkeologi
- Resultat- och balansrapporter

Utan er medverkan blir det inget informationsblad. Jag ser med glädje fram emot era bidrag till nästa nummer.

Jan-Erik Björk

Redaktör

Intressanta länkar:

Uppsatser om skogsfinnsk kultur hittar du här:

<http://www.finnsam.org/uppsatser.html>

Filmer om svedjebbruk, finsk historia mm finner du här:

<http://www.youtube.com/watch?v=IaJtNwXWoDU&feature=related>

Tavastlands erämarker beskrivs här:

gamma.nic.fi/~tarlaa1/digital/eramaat/kamer.html

Ledningsgruppens protokoll den 9 september 2010

Närvarande:

Jan-Erik Björk, Lars-Olof Herou, Jan Myhrvold, Kjell Nordqvist, Barbro Sindler Hult, Maud Wedin och Maths Östberg

Plats: Noppikoski

1) Val av mötesordförande

Till ordförande för mötet utsågs Maud Wedin. Hon öppnade mötet.

2) Val av mötessekreterare

Till sekreterare för mötet utsågs Jan-Erik Björk

3) TFC: s nya chef presenterar sig

Kersti Berggren presenterade sig själv och Torsby Finnkulturcentrum TFC, den organisation som hon är ansvarig för. Hon framhöll att det finns en betydande kunskap om den skogsfinska kulturen, men dessvärre inom en begränsad krets och inom ett begränsat område. Kersti pekade på en inom Riksantikvarieämbetet RAÄ möjlig forskningsplattform: Byggnader och landskap. Ett angeläget forskningsprojekt inom RAÄ är att medvetandegöra allmänheten utanför FINNSAM om den skogsfinska kulturens betydelse.

Hon orienterade också om TFC: s deltagande inom samarbetet Interreg, där några delar består av guidebok, rapporter och analyser. Hon menar också att turistnäringen i högre grad bör samordnas, bl.a. i form av marknadsföring av varandras finnskogsområden.

4) Finnskogstinget oktober 2010

Diskuterade olika förhållanden rörande Finnskogstinget. Ledningsgruppen enades om att begreppet borde kvalitetssäkras. Guider bör kvalitetssäkras.

5) Vinterkonferens 2010/2011

Det tidigare diskuterade förslaget om konferens kring föremålssamlingen vid Nordiska Museet i Stockholm bedömdes som lämpligt att föreslå medlemsmötet. Ledningsgruppen föreslog helgen den 19-20 februari 2011.

6) Vårkonferens 2011

Vid mötet med ledningsgruppen i maj i Mattila bestämdes att konferensen skulle förläggas till Karlskogaområdet. Under tiden har framkommit att området sannolikt inte skulle kunna erbjuda den mångfald, omväxling eller de besöksmål som FINNSAM strävade efter. Lars-Olof Herou presenterade därför en idé om att arrangera vårens konferens i Grythyttområdet. Där finns en kringbyggd finngård med både bastu och ria, finngårdar i naturskyddade områden etc. Han hade undersökt intresset hos vissa personer som gärna såg en konferens i området.

Ledningsgruppen ställde sig bakom Lars-Olofs förslag och bestämde preliminärt att konferensen skulle arrangeras under helgen den 27-29 maj.

Vidare föreslog ledningsgruppen att Karlskogaområdet kan bli värd för en vinterkonferens 2011/2012. Tonvikten skulle då läggas på inneaktiviteter som föredrag och liknande.

7) Höstkonferens 2011 förslag

Ledningsgruppen diskuterade två förslag: Norge med bl.a. Norsk Skogfinsk museum, Oslomarka och Östlandet samt Medelpad.

Ledningsgruppen fattade inte något beslut i frågan.

8 Ledningsgruppens roll i framtiden

Frågan sköts på framtiden.

9) Nytryck av publikationer

De engelska och svenska versionerna av den av Maud utarbetade broschyren "Skogsfinnarna i Skandinavien" är slutsålda. Maud avser att ansöka om tryckbidrag för en ny upplaga.

Boken "Det skogsfinska kulturarvet" är slutsåld och behöver ges ut i ny upplaga. Men vi var överens om att boken behöver revideras i väsentliga delar, bl.a. med hänsyn till de senaste årens forskningsresultat.

10) Projektförslag

a) Fortsättning på släktnamnsprojektet. Ledningsgruppen fann att en fortsättning är önskvärd. Men projektet bör kunna samordnas med projekt c här nedan. Vidare ansåg gruppen att den förteckning över släktnamn som nyligen har publicerats i en särskild skrift, tillsammans med annat material, skulle kunna läggas ut på FINNSAM: s hemsida. Det är enbart förteckningen som ska läggas ut, men kompletterad med uppgifter om uppgiftslämnare.

b) "Generalregister" för skogsfinska bosättningar i Skandinavien. Maud Wedin åtog sig att fundera på ett lämpligt upplägg och lämna förslag till ledningsgruppen.

c) Insamling av ortnamnsbelägg för Skandinavien. Ledningsgruppen ansåg att projektet är angeläget och bör kunna starta under den närmaste tiden. Det finns åtskilligt material i litteratur, arkiv etc. som kan samlas in tämligen omgående. Jan-Erik fick i uppdrag att se över Mauds tabellverk och med detta som grund lämna ett förslag till upplägg. Jan tog på sig att kontakta Tuula Eskeland om hennes eventuella intresse för projektledarskapet.

11) Rapporter

a) Aktiviteter i Gävle-Dala. Maths Östberg rapporterade om en mängd olika aktiviteter inom området: Finnmarkens historiska grupp, Finnskogsriket, Svartnäs vildmarksförening, Finnskogsmuséet, studiecirkel i Alfta, nybyggda rökbastur, Fågelsjö gammelgård, bokutgivning mm.

b) Skogsfinskt arkeologiprojekt i Dalarna och Norrland. Utgrävningar har pågått i Borgsjö/Råsjön, Grannäs/Alfta och Svartviken/St Skedvi. Enligt Maud arbetar man f.n. på en antologi om utgrävningarna under ledning av prof Stig Welinder.

c) Släktforskarlagarna i Örebro 2010. Lars-Olof Herou var ansvarig för FINNSAM: s monter och bemanning (6) under dessa dagar. Han rapporterade att ganska många hade sökt sig till montern. Broschyrer fanns på plats. Någon rollup hade man inte hunnit göra i ordning. Han tyckte att det var ganska bra fart på försäljningen.

12) Övriga frågor

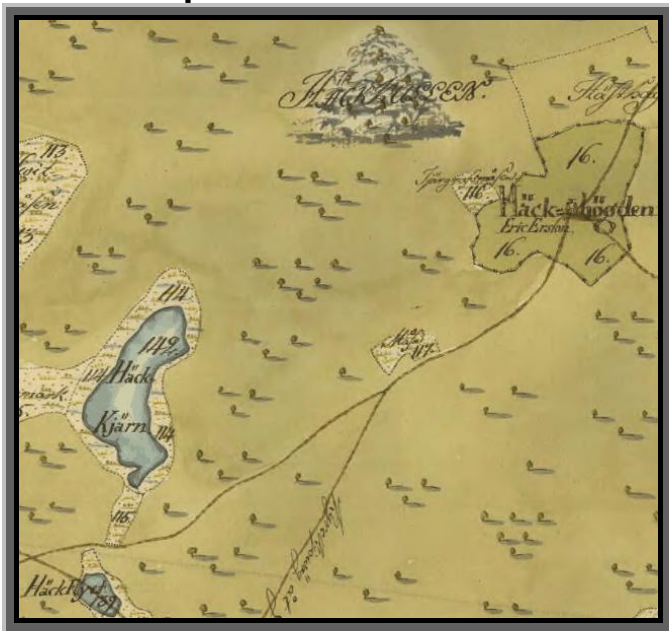
Inga övriga frågor hade anmälts.

Ordföranden avslutade ledningsgruppens möte.

Vid protokollet
Jan-Erik Björk

Justerat
Maud Wedin

Med tanke på ortnamnsläktnamn

Ortnamnsbelägg (bl.a. Häcktjärn och Häckhöjden) i Rämnen rörande släkten Häkkinens närvaro.

FINNSAMs höstkonferens 10-12 september 2010 på Orsa Finnmark

Konferensen hade sin bas vid värdshuset Trollet i Noppikoski. Det dryga femtiotalet deltagare hälsades välkomna av samordnarna Maths Östberg och Maud Wedin och av Joonas Tenhunen, sentida finsk inflyttare och turismentreprenör. Vi hade förmånen att ha pensionerade skogvaktaren Ingemar Gustavsson, Orsa, som ciceron under fredagens och lördagens utfärder.

Finnberget

Den gård som togs upp 1821 på Finnberget brukades till 1931. 1868 köpte Gustav Schröder gården av Jonas Mickelsson, som beslutat sig för att emigrera med sin familj till Amerika, något som gav Schröder inspiration till kapitlet "Amerikafebern" i boken *En timmermärkares minnen*.

Finnberget tillhör numera Orsa besparingskog. Här finns i dag en källare med stenvalv och de öppna täkterna med en vidunderlig utsikt samt begravningsplatsen, där en åttaårig flicka som dog 1864 blev den första att begravas. Med sina 638 meter över havet är den en av landets högst belägna kyrkogårdar. En raststuga av samma utförande som det första huset på platsen är tillgänglig för allmänheten.

Pilkalampinoppi

Det tornförsedda huset på Pilkalampinoppi, 644 m ö h, byggdes efter en förödande skogsbrand 1888. Här berättade Gutå Kerstin Hansdotter, dotter till Orsa Besparingskogs förste skogvaktare Gutå Hans Hansson, om livet som brandvakt. Bevakning varje timme under dagtid, telefonförbindelse och kartor med graderade skivor i kyrktornet i Hamra och i tornet på "Pilka" möjliggjorde snabb upptäckt och bekämpning av bränder. Bevakningen på Pilkalampinoppi upphörde då skogsbrandflyget tog över på 1950-talet.

Den nutida Gutå Kerstin hade lånat gestalt av Lena Olsson från Malungshed, vars projektarbete i kursen Skogsfinnarna i Skandinavien behandlar kvinnans situation i finnmarken. Lena tillhör också Finnmarkens Historiegrupp som tog med eftermiddagskaffe med kanelbullar från Britta Nilssons Café Bortom Åa i Fågelsjö upp på berget.

Den skogsfinska kolonisationen på Orsa finnmark

Bystugan i Noppikoski var fullsatt vid Maud Wedins föreläsning på fredagens eftermiddag. Orsaffinnarna var obenägna att skattlägga sina hemman, varför det är ont om kartor och torpebrev för Orsa finnmark. Dessutom förekom det att skogsfinnarna folkbokfördes kollektivt. Två av de äldsta finntorpen, Björkberg och Rosentorp, fick dock torpebrev 1618 och 1626.

Protokollet från rannsakingen i Orsa 1636 utgör ett viktigt komplement till övriga källor. Det går att utläsa att Unntorp togs upp 1626, Myggsjö och Kvarnberg på 1650- och 1660-talen samt Näckådalen 1699. Orsa finnmarks skogsfinnar ingick i ett vitt förgrenat nätverk. Släktnamn, flyttvägar och bosättningsår visar att området fungerade som nav eller knutpunkt för flyttning mot andra finnbygder i Sverige och Norge och/eller åter mot Finland.

Funderingar kring den bristande skattläggningen dök även upp senare under konferensen. Valde man avsiktligt de minskade pålagorna på bekostnad av utebliven besittningsrätt? Fanns det andra motiv än skatteplanering? Ansåg myndigheterna att gårdarna skulle få så dålig avkastning att det inte fanns fog för skattläggning?

Middag

Kvällens middag stod Orsa Besparingskog för. Jan Lovén, ordförande för dess allmäningsstyrelse, gav oss en del glimtar ur besparingskogens historia och delade ut böcker till dem som svarade mest rätt på hans kluriga frågor.

Finnmarksbilder

Bilder med finnmarksmotiv av Elisabeth Nyman från Los, en av våra mera namnkunniga svenska illustratörer, fanns uppsatta i bystugan. Med sina avbildningar av skogsfinska byggnader och föremål hade dessa akvarellmålningar, avsedda för en kommande bok om Los och Orsa finnmarker, också en pedagogisk dimension.

Mikael Stålbjergs presentation av platser och människor på finnmarken väckte berättigat intresse. I Orsa kommuns bildarkiv finns ca 500 000 bilder, varav 30 000 i dag är digitaliserade. De digitaliserade bilderna är sökbara på Internet via bildarkivet.orsa.se.

finnskogarna.com

Susanne Andersson och Lars Findahl informerade om projektet finnskogarna.com som arbetar med att utveckla och kvalitetssäkra finnskogsturismen. Ett mål är att öka kunskapen om finnskogen och finnkulturen hos de enskilda entreprenörerna. Via ekoturismföreningen Naturens Bästa finns också möjlighet till miljöcertifiering. Den 5-6 oktober anordnar man Finnskogstinget i Fredriksberg.

Lördagens rundtur

Under lördagens bussfärd delade Ingemar Gustavsson, Maud Wedin och Maths Östberg med sig av sitt vetande. Vi passerade timmerkojan Lustigkulle som påminner om dimensionsavverkningarnas tid på 1800-talet då 2000 hästar och 6000 man fanns på trakten och Älvho, vars ursprungliga namn Oreho ändrades 1911 för att undvika förväxling med Örebro. Det förekom att de första husen i de byar som i början av 1900-talet växte upp efter Inlandsbanan byggdes av virke från de lådor med fläsk som ingick i provianten till arbetarna vid järnvägsbygget.

Myggsjö och Unntorp

Byn Myggsjö ansågs ursprungligen bara kunna föda två hushåll, varför husmannen Staffan Larsson från Ösjön efter en rannsaking 1696 flyttade ut från byn och tog upp Näckådalen. Myggsjö växte dock med tiden. Här finns både en gammal och ny begravningsplats och en skola där även barnen från Harabacken och Tjäderåsen gick.

Efter en färd längs Ämåsjön och besparingskogens södra gräns kom vi till Unntorp. Från byns postkontor, bland de minsta i sitt slag, utgick dagens exkursion till Saramäki.

Saramäki

Svedjan på Saramäki var ämne för Sven Martinssons projektarbete i kursen Skogsfinnarna i Skandinavien. Vi var nog många som upplevde vandringen på storskifteskartans väg nummer 538½ (!), på vissa ställen anlagd med hela 12 fots bredd och med förstärkningar bl. a för timmerkörning, som långt längre än den utlovade kilometern.

Väl framme fick vi dock lön för mödan. Under ett tjockt mosstäckte låg ett sjuttioal tallstammar, de längsta ca 20 meter. De var fällda med yxa och i samma fällriktning runt år 1860 och sotade eller brända av svedjebränningen. Senare har yngre, delvis mycket tät, skog vuxit upp på platsen. Några äldre torrakar verkade ha fått släppa till tändved till svedjan.

Ännu återstår åtskilligt att utforska om Saramäki. Maarit Kallela Brundin från Skogsmuseet i Lycksele framhöll det unika i att ett nutida bestånd liksom i äldre tid växer på en gammal svedja. Efter besöket på Saramäki smakade det bra med lunch hos Lennart och Katarina Alfredsson i Dyvernäs vid Unnån, söder om nuvarande Unntorp och troligen platsen för byns första hemman 1626.

Hemkommen till Alfta kontrollmätte Maths Östberg gångsträckan upp till Saramäki på kartan och fann att den var ganska precis 1 km!

Näckådalen - Rosentorp - Orsa Kvarnberg

Näckådalen är en by vars välbevarade miljö gett den rang av riksintresse för kulturmiljövården. Här finns en bastu, som av lavarnas placering att döma även använts som torkbastu samt en byggnad där en stock är märkt med byns grundläggningsår 1699.

På bykyrkogården vilar bl. a Korp-Kisti, Smids Kerstin Larsdotter (1826 - 1905), välkänd botare på finnmarken.

Eftermiddagskaffet serverades vid Karin och Uwe Dobberts bageri och café i Rosentorp. I det första belägget är namnet Rosundeberg, varför den första bosättningen kan ha lega vid den nuvarande fäboden Rosenberg.

Orsa Kvarnberg kallas hos Gottlund för Makkola. Hans diffusa personuppgifter för byn kan ha orsakats av sammanblandningar som döljer tidiga och i övrigt bortglömda aktörers namn. Här

gjorde vi ett uppehåll vid den nya begravningsplatsen där vi kunde känna igen några nutida finnmarksnamn.

Under färden gav Gunnar Nilsson från Sundsvall ord åt allas våra tankar i sin hyllning av Maths Östberg för hans engagemang i denna konferens och i så mycket annat som rör finnmarkerna. Maths blev även dekorerad med en medalj från det kanadensiska nickelkompaniet.

Älg och björn

Dagens middag, älgbiff à la Noppikoski, var sponsrad av Orsa kommun. Kjell Söderlund gav oss än en gång prov på sin verbala talang, när han å FINNSAMs vägnar tackade för maten.

Därefter var det dags för Sven Brunberg att presentera det skandinaviska björnforskningsprojektet. Ny teknik och nya metoder har efterhand gett förbättrade möjligheter inom detta projekt som är Sveriges mest publicerade. Det har bl. a gett upphov till 13 avslutade avhandlingar och sju doktorander är för närvarande anknutna till det. Apropos riskerna med björnmöten påpekade Sven att det som regel är mycket farligare att åka bil till skogen än att vistas i den.

Högläsning

Kvällen avslutades med skogsfinsk kultur i skönlitterär form. Kjell Söderlund läste för oss ur sin ännu inte publicerade roman "Landet på andra sidan havet".

Ortnamn och släktnamn

Söndagens föreläsningar behandlade olika aspekter av skogsfinsk forskning, med särskild aktualitet för Orsa finnmark. Maud Wedins föreläsning hade rubriken "De skogsfinska ortnamnen på Orsa finnmark – en kulturskatt". Ca 2 700 skogsfinska ortnamn är hittills dokumenterade norr om Dalälven, varav den största andelen, närmare 1 100, finns i Orsa finnmark. Trakten karterades dock först i mitten av 1800-talet. Kartornas namnformer är i sig en forskningsresurs som avspeglar skogsfinnarnas savolaxiska ursprung, uttalsförändringar och senare försök till återförfinnsning. Också med hänsyn tagen till dessa faktorer kan det vara svårt att avgöra vilka namnformer som är de ursprungliga eller korrekta.

Några finska namn på Orsa finnmark är av senare datum: Pilkalampinoppi lanserades sedan brandtornet uppförts 1888. Besparingsskogens förvaltarbostad, nuvarande herrgården, fick namnet Noppikoski och Vässinjärvi är en analogi från 1970-talet till Vässinkoski kraftverk.

Samband mellan individ och släktnamn

Jan-Erik Björk visade hur material från olika källor kan klargöra sambandet mellan individ och släktnamn och ge belägg för skogsfinska migrationsvägar. Åskådningsexemplet var släkten Rastainen som via länsräkenskaper, domböcker, mantalslängder och restlängder kan följas från Korholax i Rautalampi via Hamra till Røjden i Värmland.

Bland källor för släktnamnsforskare lyfte Jan Myhrvold fram det norska Finnemantallet från 1686. Där är kvinnorna ofta omnämnda, vilket är betydelsefullt eftersom de skogsfinska släktnamnen har ärvts både på mans- och kvinnolinjen. Korskoppling mellan släktnamn kan därför vara en framkomlig väg till kunskap för forskaren, eller som Jan summerade det: - Om du kört fast, kan du ändå ha kommit rätt. DNA ärvs dock alltid på manslinjen, på ett entydigare sätt än släktnamnen.

Efter förmiddagskaffe med bröd från Rosentorp vidtog konferensens FINNSAM-möte, som redovisas i separat protokoll. Överkursen efter lunch bestod i en utfärd till Östra Råberget. Presentationen av Råberget bifogas denna rapport.

Tack och på återseende

Avslutningsvis måste ett stort och hjärtligt tack riktas till dem som på olika sätt såg till att konferensen kunde genomföras och som gjorde den till det den var: Maths Östberg och Maud Wedin som stod för planering och ledning, Ingemar Gustavsson, som så frikostigt delade med sig av sin kännedom i stort och smått om Orsa finnmark och dess invånare genom tiderna, Seppo Remes som bidragit med bilder till denna rapport samt inte minst Orsa Kommun och Orsa Jordägare/Orsa Besparingsskog som såg till att vår värd Joonas Tenhunen kunde servera oss välsmakande middagar. FINNSAM vill även rikta ett tack till Hugo Valentin-centrum vid Uppsala Universitet för dess stöd.

Inom FINNSAM har vi nu att se fram emot februari månads arkivkonferens på Nordiska Museet i Stockholm och vårkonferensen i Grythyttan. Väl mött, både där och på våra enskilda forskningsvägar! **Eva Jernqvist**

Protokoll fört vid FINNSAM: s höstmöte i Orsa finnmark/Noppikoski den 12 september 2010.

FINNSAM = Finnbygder i samverkan

§ 1 Mötets öppnande

Mötet öppnades av Maud Wedin, Falun som hälsade alla välkomna till förhandlingarna.

§ 2 Ordförande för mötet

Till ordförande för mötet valdes Eva Jernqvist, Alfta.

§ 3 Sekreterare för mötet

Till mötets sekreterare valdes Jan-Erik Björk, Källby.

§ 4 Protokolljusterare

Till protokolljusterare valdes Eli Hynne, Los och Britta Nilsson, Fågelsjö.

§ 5 Kommande konferenser

a) Arkiv/vinterkonferens 2010/2011

Ämnet hade varit uppe redan vid medlemsmötet i Ytterhogdal hösten 2009. Maud nämnde att ledningsgruppen hade arbetat vidare med frågan och funnit att Nordiska Museet och särskilt dess samlingar av skogsfinskt ursprung mycket väl skulle kunna bilda ramar för en konferens. En lämplig tidpunkt kan vara helgen den 19-20 februari. Medlemsmötet fastställde ledningsgruppens förslag om vinterkonferens vid Nordiska Museet. Mötet beslutade också att låta Tord Eriksson och Anna Lindén arbeta vidare med arrangemanget.

b) Vårkonferens 2011

Vid årsmötet i maj innevarande år i Mattila beslutades att arrangera nästa års vårkonferens i Karlskogaområdet. Ledningsgruppen hade dock under tiden diskuterat Karlskogaområdets förutsättningar. Området är intressant på sitt sätt, men kan sannolikt inte erbjuda en konferens enligt FINNSAM:s förväntningar på variation. Inga intressanta byggnader finns att visa upp etc. Möjligen kan Karlskoga vara intressant för en kommande vinterkonferens.

Lars-Olof Herou redogjorde för de kontakter som han hade haft med olika personer i Grythyttan. Där finns ett mycket stort intresse för en konferens. Dessutom finns ett stort antal intressanta besöksmål inkl. en väl bevarad finngård. Ledningsgruppen hade vidare föreslagit tidpunkten till preliminärt den 27-29 maj.

Medlemsmötet fastställde ledningsgruppens förslag. Mötet gav Lars-Olof Herou och Jan-Erik Björk i uppdrag att arbeta vidare med arrangemanget.

c) Höstkonferens 2011

Maud lämnade frågan fri till medlemsmötet. Någon föreslog Vitsand i Värmland. Andra förslag var Norge och Stöde eller Borgsjö i Medelpad. Ledningsgruppen hade diskuterat frågan, men hade inget förslag att lägga fram för medlemsmötet. Ledningsgruppen tar tacksamt emot andra förslag.

Medlemsmötet beslutade att låta ledningsgruppen arbeta vidare med nästa höstkonferens.

§ 6 Nytryck av publikationer

a) Skriften "Skogsfinnarna i Skandinavien" är framtagen i svensk, engelsk, tysk och finsk version. Maud Wedin står bakom arbetet av de olika versionerna och avsåg att ge ut nytryck av dem. Liv Wennevold föreslog att en norsk version behövdes. Maud lånade gärna ut manus för översättning.

b) Boken *Det skogsfinska kulturarvet* som publicerades år 2001 är slutsåld sedan länge. Medlemsmötet menade att det var ytterst angeläget att FINNSAM tar fram en ny version. Men eftersom boken behöver en revision av innehållet bedöms detta vara ett långtidsprojekt. Kjell Söderlund föreslog bildandet av en redaktionskommitté som skulle ta fram en plan för ett eventuellt bokprojekt.

Medlemsmötet uppdrog åt ledningsgruppen att arbeta vidare med frågan.

§ 7 FINNSAM-projekt

a) släktnamn. Det nyligen avslutade släktnamnsprojektet bedömdes kunna fortsätta genom inventering av förekommande s.k. släktnamnsortnamn (krångligt ord som kanske bör lättas upp till släktnamnsbaserade ortnamn).

b) ortnamn. Detta projekt bör kunna starta efter hand som tillfälle ges. En stor del av insamlingen rörande Norrland (norr om Dalälven) är klar genom främst Maud Wedins försorg. Områdena söder om Dalälven återstår att undersöka. Jan-Erik tog på sig att göra ett utkast till inventeringslista. Intresserade uppmanades inkomma med uppgifter. Projekten a) och b) bör kunna samordnas.

c) Finnmarkens historiegrupp, Los. Gruppen har deltagit i den skogsfinska högskolekursen, sammanställt sina uppsatser i en gemensam publikation samt ordnat rundturer till intressanta platser på finnmarken i Los och Hamra under sommaren 2010.

§ 8 Rapporter

a) Det ekonomiska läget

Maths kommenterade det ekonomiska läget för FINNSAM efter det första halvåret 2010. Enligt resultatrapporten uppgår resultatet, d.v.s. nettot efter summering av inkomster och utgifter till plus 3 196 kr. Balansrapporten visar på tillgångar om drygt 42 000 kr. Halvårsrapporten lämnas som bilaga till detta protokoll, se sidorna 12-13.

b) Finnskogstinget den 5-6 oktober

Tinget är ett gemensamt arrangemang för dem som har verksamheter i de olika finnbygdsområdena i Sverige, samordnade av finnskogarna.com. Bland aktiviteterna nämndes ett föredrag av Nils Holmdahl, bikupor och diskussioner. FINNSAM har kontaktats bl.a. beträffande kvalitetssäkring. Från ledningsgruppen deltar Maths Östberg, Lars-Olof Herou och Maud Wedin.

c) Vindkraft i Finnbygderna

Kjell Söderlund upp frågan om utbyggnaden av vindkraften. Denna står ofta i motsats till turism och kultur. FINNSAM bör reagera mot vindkraftsutbyggnad i "fel" områden och göra ett uttalande i linje med denna hållning. Medlemsmötet diskuterade livligt frågan om FINNSAM skulle göra ett gemensamt uttalande eller ej. En omröstning företogs varvid 22 röstade för ett gemensamt uttalande och 2 emot ett sådant.

Kjell fick i uppdrag att utforma ett förslag till ett gemensamt uttalande från FINNSAM: s sida.

d) Skogsfinsk arkeologi

Gunvor Gustavsson orienterade om de utgrävningar med skogsfinskt fokus som hade genomförts vid olika platser i Sverige.

I Grannäs i Alfta var den utgrävda rökugnen särskilt i fokus. Den etablerade gården, alltså från sent 1700-tal, var studieobjekt i Råsjön, Borgsjö socken. Den sista fasen av skogsfinsk identitet förekom i Svartviken, Stora Skedvi socken.

Resultaten av utgrävningarna kommer att presenteras i en kommande antologi under ledning av prof Stig Welinder.

e) Övriga rapporter

Lars-Olof informerade om Släktforskardagarna i Örebro i slutet av augusti. Han berättade att sex personer hade bemannat FINNSAM: s monter och tackade dem för detta. Många besökare hade stannat till vid montern, ställt frågor och diskuterat. FINNSAM: arna hade lämnat ut den nya FINNSAM-broschyren och sålt en del litteratur. Deltagandet var positivt, varför FINNSAM absolut bör delta vid kommande släktforskardagar.

Inga övriga rapporter lämnades.

§ 9 Övriga frågor

Sven Martinsson tog upp frågan om framtiden för Saramäkisvedjan och undrade om FINNSAM bör engagera sig på något sätt. Mötet var enigt i sin uppfattning om att svedjan borde bevaras och att FINNSAM borde uttala sig om detta. Mötet beslutade att låta Sven Martinsson vara kontaktperson vid kontakter med berörda myndigheter. Finns behov bör Sven kunna bilda en arbetsgrupp för det fortsatta arbetet.

Inga övriga frågor anmälades.

**§
10 Avslutning.**

Inga-Greta Lindblom framförde deltagarnas tack för en mycket väl genomförd konferens. Hon vände sig särskilt till Maths Östberg som "dragit det största lasset"! Ordföranden Eva Jernqvist avslutade medlemsmötet och tackade alla för visat intresse.

Eva Jernqvist
Ordförande

Jan-Erik Björk
Sekreterare

Eli Hynne
Justerare

Britta Nilsson
Justerare

Apropå skogsfinsk arkeologi

Torvprov i Råsjön

Grävare vid Grannäs

Hushålls- och slaktavfall i Svartviken

Vinterkonferens i Stockholm

Vinterkonferensen 2011 planerar FINNSAM att förlägga till Stockholm, med besök vid Nordiska Museet. Här nedan syns ett smakprov från samlingarna.

83531a:3

83531a:5

Väst, näverflaska och ullstrumpor från Södra Finnskoga, Nordiska museet

FINNSAM Finnbygdar i Samverken SVERIGE

Sida: 1

Resultatrapport

Utskrivet: 10-09-08

Preliminär

Senaste vernr: 68

Räkenskapsår: 10-01-01 - 10-12-31

Resultatenhet: Hela föreningen

Period: 10-01-01 - 10-12-31

	Perioden
Rörelsens intäkter och lagerförändring	
Nettoomsättning	
3610 Medlemsavgifter	13 050,00
S:a Nettoomsättning	13 050,00
S:a Rörelseintäkter och lagerförändring	13 050,00
Rörelsens kostnader	
Råvaror och förnödenheter mm	
4135 Plusgirokostnader	-451,50
S:a Råvaror och förnödenheter mm	-451,50
Bruttovinst	12 598,50
Övriga externa kostnader	
5095 FINNSAM-info	-7 948,00
6110 Kontorsmaterial	-967,00
6250 Porto	-487,00
S:a Övriga externa kostnader	-9 402,00
S:a Rörelsens kostnader inkl råvaror mm	-9 853,50
Rörelseresultat före avskrivningar	3 196,50
Rörelseresultat efter avskrivningar	3 196,50
Rörelseresultat före finansiella intäkter och kostnader	3 196,50
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	3 196,50
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	3 196,50
Resultat före skatt	3 196,50
Beräknat resultat	3 196,50

FINNSAM Finnbygder i Samverken SVERIGE

Sida: 1

Balansrapport

Utskrivet: 10-09-08

Preliminär

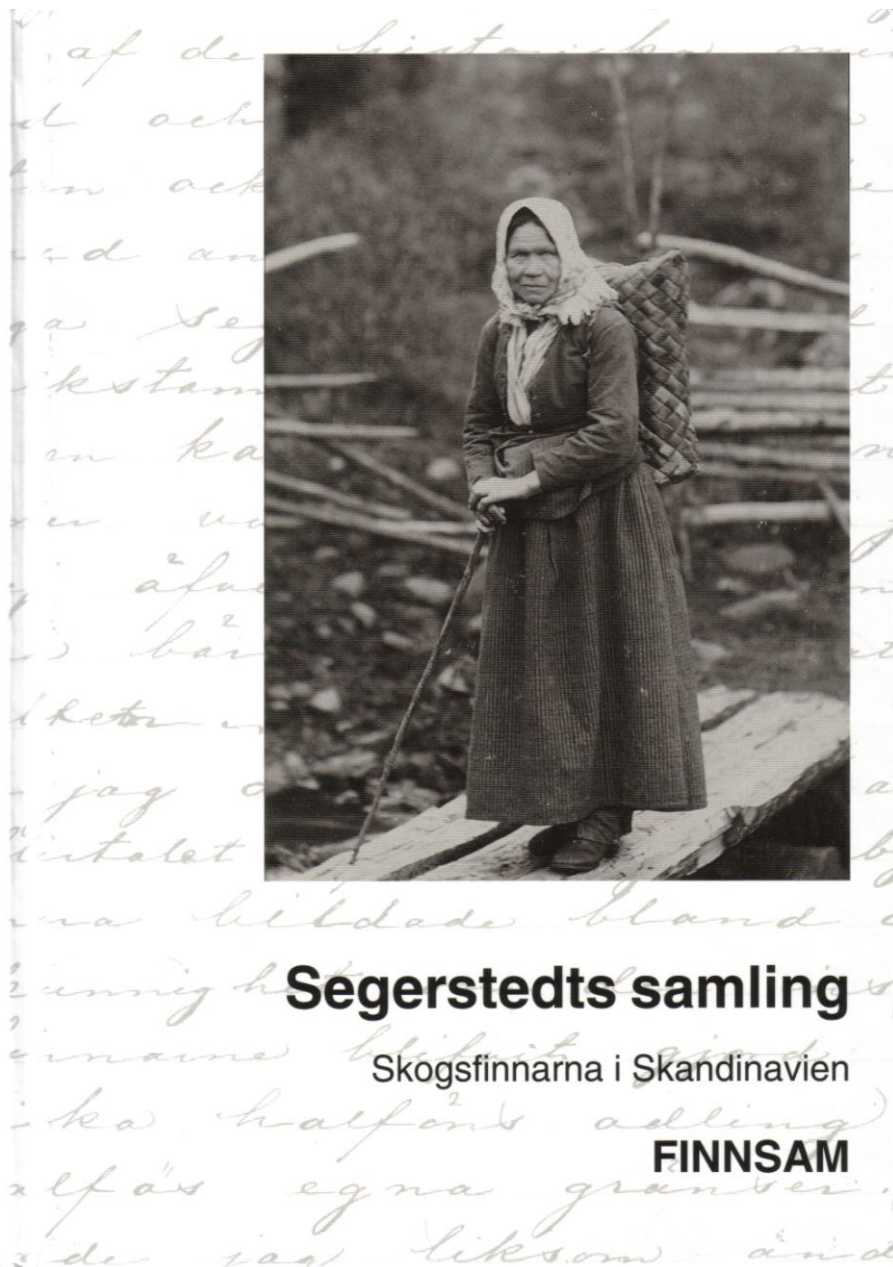
Senaste vnrnr: 68

Räkenskapsår: 10-01-01 - 10-12-31

Resultatenhet: Hela föreningen

Period: 10-01-01 - 10-12-31

		Ing balans	Period	Utg balans
TILLGÅNGAR				
Omsättningstillgångar				
Kassa och bank				
1910	Kassa	257,50	-37,00	220,50
1920	PlusGiro	37 286,82	-24 901,50	12 385,32
1930	Sekurafond 3048 59 78253	10 892,96	25 560,00	36 452,96
1950	Segerstedt bokens varulager	-6 750,00	0,00	-6 750,00
S:a Kassa och bank		41 687,28	621,50	42 308,78
S:a Omsättningstillgångar		41 687,28	621,50	42 308,78
S:A TILLGÅNGAR		41 687,28	621,50	42 308,78
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
2010	Eget kapital	-4 040,72	0,00	-4 040,72
2019	Redovisat resultat	-7 262,13	0,00	-7 262,13
2020	Bokkonto	-17 000,00	0,00	-17 000,00
2062	Sigurd Andersson minnesfond	-1 990,00	0,00	-1 990,00
2063	Bertil Bergqvist minnesfond	-1 800,00	0,00	-1 800,00
S:a Eget kapital		-32 092,85	0,00	-32 092,85
Långfristiga skulder				
2399	Överskott att använda för kommande konferenser	-1 248,00	0,00	-1 248,00
S:a Långfristiga skulder		-1 248,00	0,00	-1 248,00
Kortfristiga skulder				
2891	Konferensavg och -bidrag	0,00	2 575,00	2 575,00
2972	Förutbetalda medlemsavgifter	-465,00	0,00	-465,00
S:a Kortfristiga skulder		-465,00	2 575,00	2 110,00
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		-33 805,85	2 575,00	-31 230,85
BERÄKNAT RESULTAT***		7 881,43	3 196,50	11 077,93

Segersteds samling

Skogsfinnarna i Skandinavien

FINNSAM

Segersteds samling. Skogsfinnarna i Skandinavien

finns att köpa hos

Torsby Finnkulturcentrum, Torsby finnkulturcentrum@torsby.se

Solør-Värmland Finnkulturörening arne.vannevik@telia.com

Finnskogsmuseet, Alfta finnskogsmuseet@swipnet.se

Norsk Skogfinsk Museum, Svullrya, post@skogfinskuseum.no

Jan Myhrvold, Gjerdrum, jan@fennia.nu

Mary G Tangen, Tørberget, oltangen@bnet.no

Nu lägre pris, ca 200 kr + ev porto